REGIONALNA UDRUGA KOZARA I OVČARA RUKA

Donji Kraljevec, 19. listopada 2026.

HRVATSKI ZAVOD ZA JAVNO ZDRAVSTVO

Služba za epidemiologiju zaraznih bolesti
Odjel za zoonoze, emergentne i reemergentne bolesti
te crijevne zarazne bolesti
Rockefellerova 7, 10000 Zagreb

Upit o oboljenjima povezanima s konzumacijom mesa ovaca i koza

Poštovani,

Regionalna udruga kozara i ovčara RUKA moli podatke i stručno pojašnjenje o oboljenjima ljudi u Republici Hrvatskoj povezanima s konzumacijom mesa ovaca i koza, uključujući janjetinu i jaretinu, mesne proizvode i jestive iznutrice. Cilj je utvrditi koji su zdravstveni rizici i kolika je njihova dosad zabilježena učestalost, radi informiranog razmatranja sigurnosti mesa te uvjeta klanja, prerade i prodaje.

Molimo obuhvatiti posljednjih 30 potpunih kalendarskih godina, od 1. siječnja 1996. do 31. prosinca 2025., a za 2026. godinu zasebno dostaviti dostupne privremene podatke do dana odgovora.

1. Moguće bolesti i trovanja

Koje se zoonoze, druge infekcije, parazitarne bolesti i trovanja hranom mogu prenijeti konzumacijom navedenog mesa, proizvoda ili iznutrica? Molimo obuhvatiti relevantne uzročnike i toksine, primjerice Salmonella spp., Campylobacter spp., STEC, Listeria monocytogenes, Toxoplasma gondii te toksine bakterija Staphylococcus aureus i Clostridium perfringens, uz druge uzročnike koje smatrate važnima. Za svaki molimo razlikovati općenito poznat rizik od prijenosa dokumentiranog u Hrvatskoj. Bolesti povezane prvenstveno s kontaktom sa životinjama ili drugim putovima prijenosa molimo jasno odvojiti od bolesti prenesenih konzumacijom mesa.

2. Zabilježeni slučajevi i epidemije

Koliko je pojedinačnih slučajeva i epidemija, odnosno grupiranja oboljelih, evidentirano po godinama i uzročnicima? Molimo broj oboljelih, hospitaliziranih i umrlih, po mogućnosti odvojeno za ovčje i kozje meso te janjetinu i jaretinu, uz županiju ili područje događaja. Ako postoji izračunata incidencija, molimo stopu i objašnjenje korištenog nazivnika.

3. Dokazi o izvoru zaraze

Molimo odvojiti slučajeve s laboratorijski ili epidemiološki potkrijepljenom povezanošću s tim mesom od slučajeva u kojima je ono samo sumnjivi izvor. Molimo navesti kriterije za takvo razvrstavanje te, gdje je poznato, je li meso bilo domaćeg ili uvoznog podrijetla i je li konzumirano u Hrvatskoj ili inozemstvu. Ukupan broj prijava pojedine bolesti molimo ne prikazivati kao broj oboljenja od ovčjeg ili kozjeg mesa bez utvrđene povezanosti.

4. Okolnosti nastanka oboljenja

Koje su okolnosti utvrđene u istraženim događajima: vrsta i priprema hrane, konzumacija u kućanstvu, ugostiteljstvu ili na javnom događanju te, ako je evidentirano, klanje u odobrenom objektu ili na gospodarstvu? Molimo navesti utvrđene čimbenike, poput nedovoljne toplinske obrade, prekida hladnog lanca ili križne kontaminacije, bez pripisivanja uzroka okolnostima za koje nema podataka.

5. Dostupnost i ograničenja evidencija

Omogućuju li postojeće evidencije pouzdano izdvajanje ovih slučajeva prema vrsti mesa za cijelo traženo razdoblje? Ako ne, molimo dostaviti raspoložive podatke i navesti godine i obilježja za koja ih nema. Posebno molimo razlikovati nula zabilježenih slučajeva od nepoznatog izvora zaraze ili nepostojanja odgovarajuće evidencije te pojasniti ograničenja prijavljivanja i usporedivosti podataka kroz godine.

6. Stručna procjena i postojeći izvori

Koji su, prema dostupnim dokazima, najvažniji rizici i mjere njihova sprečavanja pri klanju, obradi, čuvanju i pripremi tog mesa? Molimo dostaviti postojeća izvješća, analize i procjene rizika ili poveznice na njih, uključujući usporedbe s drugim vrstama mesa ako postoje i metodološki su usporedive.

Molimo odgovor elektroničkim putem, a brojčane podatke, ako su dostupni, u postojećem tabličnom obliku. Tražimo zbirne podatke bez osobnih podataka oboljelih. Ako dio podataka vodi druga ustanova, molimo navesti nadležnog posjednika i, prema mogućnosti, proslijediti mu odgovarajući dio upita.

Zahvaljujemo na suradnji.

S poštovanjem,

Krunoslav Čičko
predsjednik Regionalne udruge kozara i ovčara RUKA